

«Το Γενέσιον της Θεοτόκου», η παρηγοριά της ανθρωπότητας.

Γέροντας Ιωσήφ Βατοπαιδινός († 2009).
(Απομαγνητοφωνημένη ομιλία)

Σήμερα εορτάζομε το Γενέσιο της Κυρίας μας Θεοτόκου.

Οι Άγιοι Πατέρες ούτε με τη φυσική ικανότητα, που διέθεταν, αλλά ούτε και με την επίδραση ολοκλήρου της χάριτος, που ενοικούσε στη ψυχή τους, μπόρεσαν να την τιμήσουν, όπως της άξιζε, γιατί σ' αυτή την Κόρη περικλείεται ένα μεγάλο μυστήριο. Ένα μόνο χαρακτηριστικό θα αναφέρω στην αγάπη σας, διότι, εάν επιχειρήσω περισσότερο, μάλλον θα μειώσω την αρετή της.

Μια ακτίνα ηλίου, που επιδρά σ' ένα σημείο, το γεμίζει φως. Μια ακτίνα χάριτος επιδρούσε στις ψυχές των εκάστοτε σεσωσμένων, είτε Προφητών, είτε Αποστόλων, είτε Μαρτύρων, είτε Οσίων, είτε Ομολογητών, είτε γενικά δεδικιαιωμένων ανθρώπων, φίλων του Θεού, ηγιασμένων και τους ολοκλήρωνε, για να γίνουν κληρονόμοι της επαγγελίας, να μπουν στο γνόφο της Θεώσεως, να γίνουν κατά χάρη θεοί. Σ' αυτήν την Κόρη δεν επέδρασε μόνο μία ακτίνα της χάριτος, αλλά κατοίκησε όλο το

πλήρωμα της Θεότητος σωματικώς. Ναι, κατοίκησε μέσα της όλο το πλήρωμα της Θεότητος σωματικώς μόνιμα και όχι περιστασιακά, και την μετέβαλε μαζί με την τελειότητα της ανθρώπινης φύσεως, που είχε στο χαρακτήρα της, που ούτε γεννήθηκε, ούτε θα γεννηθεί, αλλά ούτε δημιουργήθηκε τελειότερο πλάσμα. Οι Πατέρες λέγουν ότι, εάν βάλουμε κοντά στο Θεό όλα τα κτίσματα, ορατά και αόρατα, υλικά και άυλα, ανθρώπινα και αγγελικά, και μόνο την Παναγία, αυτή θα προτιμήσει. Δεν δημιουργήθηκε ούτε θα δημιουργηθεί τελειότερο πλάσμα απ' αυτήν. Μετά απ' αυτήν την τελειότητα, που περιείχε η αγιότατη ψυχή της, κληρονόμησε και τη θέωση, διότι κατοίκησε μέσα της το πλήρωμα της Θεότητος σωματικώς. Κι αυτό γιατί; Για να αποδειχθεί η αγάπη του Θεού προς τον άνθρωπο.

Αυτή, λοιπόν, η Κόρη είχε τη δύναμη με την ολοκλήρωση της προσωπικότητας της, σαν πανίσχυρος μαγνήτης, να ελκύσει από τους Πατρικούς κόλπους «το απαύγασμα της δόξης του Πατρός» και να το ενδύσει την ταπείνωση της ανθρώπινης φύσεως, εκτός της αμαρτίας, για να σώσει τον πεπτωκότα άνθρωπο από το βρόγχο του θανάτου και να τον ανεβάσει στους κόλπους τους Πατρικούς, μέχρι που να καυχάται ο «Ίδιος», λέγοντας ότι «ουκέτι καλώ υμάς δούλους, ότι φίλοι μου εστέ». Και για να το αποδείξει αυτό, στρέφεται προς τον Πατέρα του και λέει: «Πάτερ, θέλω εκεί που είμαι εγώ να είναι και αυτοί», χάριν των οποίων δανείστηκα τη φύση τους από την Πάναγη αυτή Κόρη.

Πέραν τούτου, κοντά στη σοφία όλων αυτών των τελειοτήτων προστέθηκε ακόμη μία. Αυτή που συγκλονίζει κάθε καρδιά: το κέντρο πάσης μητρότητας. Ποιός πόνος τώρα δεν βρίσκει παρηγοριά; Ποιός θλιψμένος τώρα βρίσκεται υπό την πίεση της απογνώσεως; Τώρα υπάρχει κι ανήκει στη φύση μας το κέντρο πάσης μητρότητας. Υπήρχε το κέντρο πάσης πατρότητας στον υπέρ φύσιν Θεό, αλλά άφθαστο από μας, ανέγγιχτο, ακατάληπτο, απρόσιτο, αθεώρητο. Αυτή η Κόρη έλκυσε απ' Αυτόν όλη την τρυφεράδα της πατρικής στοργής κι έγινε εκείνη μητέρα του σύμπαντος. Συνάμα δε άνοιξε και τους κόλπους τους πατρικούς, που ένεκα της πτώσεως ήταν για μας κλεισμένοι.

Δεν θα πω άλλα, γιατί φοβάμαι μήπως μειώσω το μεγαλείο της. Άλλα, αισθανόμενος την μητρική της στοργή, αποβάλλω κάθε αδυναμία μου και ενδύομαι το θάρρος. Πιστεύω ότι όλες μου οι αδυναμίες θα παραμεριστούν μέσα στους κόλπους της μητρικής της αγάπης. Θα της ενθυμήσω την αδυναμία της φύσεώς μας, την οποία αυτή μεν δεν γνώ-

ρισε κατά φύση διά την τελειότητά της, τη γνωρίζει όμως εξ αιτίας του νόμου της αγχιστείας, επειδή είναι μάνα μας και γνωρίζει να πονάει για τα δικά της παιδιά. Μέσα στους κόλπους της μητρότητάς της θα επιτύχουμε όλες μας τις επαγγελίες. Μέσα στους κόλπους της μητρότητάς της θα αποβάλουμε όλους τους φόβους μας και θα αποκτήσουμε τη βεβαιότητα της επιτυχίας. Διότι αυτή άφησε από την αγκαλιά της το Θεό Λόγο και τον παρέδωσε στο Σταυρό, για να μας σφραγίσει με τη θυσία του την αθανασία και την αιωνιότητα και «ίνα ποιήσῃ τα διεστώτα εις εν» και να γίνει Σωτήρας μας, ώστε να ομολογεί ότι «όποιος πιστεύει σε μένα δεν θα γευθεί ποτέ τον θάνατο» και «όποιος πιστεύει σε μένα, και αν πεθάνει, θα ζήσει». Τώρα αυτή στέκεται μεταξύ ουρανού και γης και το δεξί της χέρι έχει πάνω και τραβά κάτω τη θεία ευσπλαχνία εξουσιαστικά. Διότι δεν είναι μόνο Αγία, δεν είναι μόνο φίλη· είναι μητέρα και εξουσιάζει. Και το άλλο χέρι το έχει κάτω στ' άλλα της παιδιά, που δεν μπορούν από τις αδυναμίες και κάμπτονται και λυγίζουν. Τραβάει όμως αυτή από κάτω προς τα πάνω και συνδέει τα «διεστώτα εις εν». Ποιός τώρα θα απελπισθεί; Ποιός τώρα θα κινδυνεύσει; Ποιός τώρα έχει ερωτηματικά; Κανείς, απολύτως κανείς! Άλλα είπα, αν συνεχίσω, θα μειώσω το μεγαλείο της.

Έρχομαι τώρα σ' έναν άλλο παράγοντα: Να επιλέξω μίαν αλληγορία πέραν των μακαρίων ελπίδων, που η θεία χάρη εμπνέει στις ψυχές μας. Δεν μπορούμε να κρύψουμε την παρά φύση αμαρτωλότητά μας με τις τόσες μας αδυναμίες. Σ' ένα τέτοιο στάδιο και σ' ένα τέτοιο κυκεώνα των δύσκολων τούτων ημερών, που ζούμε, μοιάζομε κι εμείς με μια στείρα, η οποία αποθαρρύνεται ότι θα γίνει κι αυτή μητέρα. Άλλα εδώ βλέπομε το παράδειγμα της στείρας Άννας, ότι «τα αδύνατα παρά ανθρώποις δυνατά παρά τω Θεώ». Τούτο ακριβώς βρίσκομε, ερευνώντας τα μυστήρια της παναγαθότητάς του Ιησού μας, ο οποίος αλάνθαστα μας κάλεσε. Αυτός λοιπόν ο Σωτήρας του κόσμου, τον οποίον έλκυσε αυτή η Κόρη με την αγιότητά της και τον ανάγκασε να κατέβει στην κοιλάδα του κλαυθμώνος, να βρει τα απολωλότα όχι από μακριά μέσω της θεοπρεπούς του δυνάμεως, αλλά πρακτικά μέσω της ανθρώπινης φύσεως την οποία καταδέχθηκε να φορέσει. Αυτός μας έδωσε θάρρος και μας είπε: «Μη φοβάσαι το μικρό ποίμνιο, επειδή σ' αυτό ευαρεστήθηκε ο Πατέρας μου να δώσει τη βασιλεία του».

Έτσι κανείς να μη χάνει το θάρρος του. Έχουμε αδυναμίες. Έχουμε απειρίες. Έχουμε ύπουλο εχθρό, έχουμε όμως και πανάγαθο Σωτήρα. Και

εμείς με τις στείρες μας ψυχές, που σύμφωνα με τους δικούς μας προγραμματισμούς φανταζόμαστε ότι δεν θα επιτύχουμε στο σκοπό μας, οπλιζόμαστε με τη μακαρία ελπίδα Αυτού, που είπε: «Θα είμαι μαζί σας όλες τις ημέρες» και «δεν θα σας αφήσω ποτέ ορφανούς» και μαθαίνουμε με την πείρα ότι με την υπομονή και τη σωστή προς Αυτόν πίστη και καρτερία και οι στείρες μας ψυχές γεννούν. Και όχι μόνο γεννούν, αλλά γεννούν εκλογές, όπως η στείρα Άννα γέννησε μία, αλλά κατ' εξοχήν μία, υπεράνω όλων των άλλων κτισμάτων, ορατών και αοράτων.

Βρισκόμαστε σήμερα σ' αυτόν τον κυκεώνα, όπως τον περιγράψαμε, και εξέλειπαν οι πραγματικοί οδηγοί και μείναμε ορφανοί χωρίς προσανατολισμό. Πρόβατα μη έχοντα ποιμένα. Σκληρός ο λόγος αλλά πρα-γματικός. Αισθανόμαστε την ορφάνια όσο καμιά άλλη γενεά. Και δεν είναι μόνο αυτό, αλλά κι απ' εκεί, που πολλές φορές ελπίζαμε στηριγμό, και απ' εκεί απογοητεύμαστε. Τώρα, λοιπόν, είναι λογικό να ασχοληθούμε μ' αυτό το θέμα, για να ισχυροποιήσουμε μέσα μας τη μακαρία ελπίδα, «ώστε με την υπομονή και την παρηγοριά των γραφών να έχουμε την ελπίδα», για να συνεχίσουμε την πορεία μας απρόσκοπτα.

Κάναμε χθες το βράδυ ένα υπαινιγμό από τον ιερό λόγο του Παύλου «το είχαμε πάρει απόφαση ότι η θανατική μας καταδίκη ήταν αναπόφευκτη». Γιατί; «επειδή δεν ελπίζαμε πια στις δικές μας δυνάμεις παρά μόνο στη βοήθεια του Θεού, που ανασταίνει τους νεκρούς».

Μέσα σ' αυτόν τον κυκεώνα, τον πνευματικό καύσωνα, πολλές φορές χάνουμε τον προσανατολισμό μας, πιεζόμενοι από τα πάθη και τις αδυναμίες, τις αγνωσίες και από τη λύσσα του σατανά γιατί «θύμωσε», λέει η Αποκάλυψη, «ο δράκοντας με τη γυναικά (την Εκκλησία δηλαδή) και ἐφυγε για να πολεμήσει με τους υπόλοιπους απογόνους της», και μας δίνει να καταλάβουμε ότι τρόπον τινά νίκησε. Αυτές είναι οι μέρες, που ζούμε. Εμείς όμως δεν θα πούμε κάτι τέτοιο, ότι μας νίκησε. Μη γένοιτο ποτέ! Πώς θα μας νικήσει εφόσον η εκλογή ισχύει, και την εκλογή δεν την έκανε ούτε άγγελος, ούτε άνθρωπος, αλλ' αυτός ο Θεός και Πατέρας; «Κανένας δεν έρχεται», λέει, «κοντά μου, εάν δεν τον ελκύσει ο Πατέρας μου». Το προσέξατε; «Εάν δεν τον ελκύσει!»